

SPELEN CIRCULAIR AANBESTEED

Almere proe

BTL Nederland

Van oud naar nieuw ontwerp,
H. Scheepstrahof.

De gemeente Almere had dit voorjaar een bijzondere primeur. Voor het eerst werd spelen circulair aanbesteed. Maar dat is niet het enige wat de aanpak van spelen in Almere bijzonder maakt. Zo wordt er naar de volledige openbare ruimte gekeken en werd bij de aanbesteding bewust gekozen voor drie partijen die met elkaar moesten samenwerken.

AUTEUR: Peter Bekkering

De gemeente Almere is al lange tijd bezig met de thema's duurzaamheid en circulariteit. Wanneer ze kijkt naar de vertaling daarvan bij het thema Spelen, ziet Thea Attevelt, beheeradviseur Spelen bij de gemeente Almere, twee aanleidingen die hebben geleid tot een nieuwe aanpak. "De eerste is het nieuwe speel- en beweegruimtebeleid 'Samen op avontuur', dat in april 2019 is vastgesteld. Dat richt zich op uitdaginge speelaanleidingen en speellandschappen

en op alle leeftijdsgroepen. Het tweede is dat we als Almere onderdeel zijn van de Metropool Regio Amsterdam, waar circulariteit ook een belangrijk thema is. In het MRA hebben we als Almere toegezegd dat we spelen circulair zouden gaan aanbesteden. Dat was nog niet eerder gedaan."

Spelen begint net na de voordeur

Almere werkt met speelbuurten. Elke speelbuurt bevat meerdere speelplekken. Attevelt: "In 'Sa-

ftuin

Ontwerp voor Paulus Potterstraat.

men op avontuur' is de gedachte 'spelen begint net na de voordeur'. Dat betekent dat je kijkt naar de volledige openbare ruimte en niet alleen naar een losse speelplek. En dat je ook spelen in parken en plantsoenen accepteert, inclusief de consequenties voor het groen." Het brengt Attevelt op een tweede belangrijk uitgangspunt: spelen moet niet langer geregisseerd zijn met speeltoestellen of afgebakende plekken. "Met boomstammen, water en keien kunnen kinderen veel meer plezier hebben."

De uitgangspunten houden overigens niet in dat er helemaal geen speeltoestellen meer in Almere komen. "Wel is het belangrijk dat een speeltoestel zo lang mogelijk meegaat en dat als het toestel aan het eind van de levensduur is, het in principe geen afval oplevert. Daarnaast is alles erop gericht om kinderen langer, leuker en leerzamer buiten te laten spelen. Daarom willen

we zoveel mogelijk speelwaarde. Speelwaarde die bovendien bij voorkeur zo circulair mogelijk is. Almere heeft namelijk de ambitie om in 2030 volledig circulair te zijn."

Bouwteam Circulair

Bij de circulaire aanbesteding stelde Almere twee vragen aan de markt: 'Wat is jullie visie op circulariteit?' en 'Wat is daarbij specifiek voor Almere?' Daarnaast besloot Almere een Bouwteam Circulair te faciliteren, met daarin als basis de drie marktpartijen die de aanbesteding zouden gaan uitvoeren en de gemeente Almere. "Spelen is in Almere belegd bij de dienst Stadsruimte. Vanuit Beheer zijn ook collega's aangehaakt die zich bezighouden met de gemeentebrede Duurzaamheidsagenda. Verder vliegen we expertise in vanuit onder andere Stadsreiniging (Upcyclecentrum), Economische Zaken, Madaster en wat nog meer nodig is."

"In 'Samen op avontuur' is de gedachte 'spelen begint net na de voordeur'"

BTL Nederland

Groen schoolplein bij Het Spectrum in Almere.

The Natural Step

BTL is een van de drie marktpartijen die momenteel enkele speelbuurten op de nieuwe manier aanpakt. Simon Bos, commercieel directeur bij BTL, legt uit hoe zij dat doen: “Wij hebben een hele realistische en nuchtere visie op circulariteit, waarbij we via de vier duurzaamheidsprincipes van The Natural Step (1) stap voor stap naar een doel toewerken. Dat is een bewuste keuze. Ik stel liever twee doelen die ik haal dan dat ik een ambitie met tien doelen uitspreek waar ik vervolgens niets mee kan. Daarnaast betekent onze visie, dat als we iets maken of aanschaffen, we al nadenken hoe we omgaan met de materialen als het aan het einde van zijn levensduur is.”

Samenwerken

Almere streefde vanaf het begin naar een overeenkomst met meerdere partijen. Partijen die bovendien met elkaar en met de gemeente moesten gaan samenwerken. Bos is daar een

groot voorstander van: “Aan de voorkant van het proces hebben wij als BTL uitgesproken dat we goed begrijpen dat we het meeste succes voor de gemeente bereiken als alle partijen samenwerken. We geloven er als BTL ook in dat het meer oplevert om kennis te delen, omdat je op die manier de taart vergroot in plaats van te streven naar een zo groot mogelijk stuk van de bestaande taart. Bovendien hopen we dat deze aanpak ook andere gemeenten gaat aanspreken.”

Groenleveranciers

Het nieuwe beleid, ‘Samen op avontuur’, leidde ertoe dat er in plaats van drie speeltoestellenleveranciers uiteindelijk drie groenbedrijven werden geselecteerd. Dat betekent – zoals hierboven al gezegd – niet dat er helemaal geen speeltoestellen meer komen, wel dat ze niet meer in de lead zijn omdat de gemeente nadrukkelijk landschappen wil creëren.

Het streven is dat de gemeente elke zeven jaar in

Gemeente Almere (Feenstaal fotografie)

Avontuurlijk spelen in Almere Duin.

een speelbuurt komt. Bos: "Dat betekent je een plan met maatwerk maakt, dat passend is voor dat moment en de zeven jaar erna. Dat heeft als voordeel dat je het kunt aanpassen als de situatie na zeven jaar anders is. En dat je kunt kijken wat je daarna met de materialen doet die je voor die plek hebt gebruikt. Vandaar dat we gesprekken gaan voeren met partijen als Madaster over het materialenpaspoort." Wanneer er wel speeltoestellen worden aangeschaft, is circulariteit een belangrijk criterium. Attevelt: "We gaan speeltoestellen langs de circulaire meetlat leggen."

Andere mindset

Almere streeft met dit nieuwe speelbeleid naar een andere mindset in Nederland, zegt Attevelt. "Het is namelijk een probleem dat in heel Nederland speelt. Daarom willen we graag een proeftuin zijn en zijn we ook heel blij met BTL als partij. Zij hebben immers het lef en de energie om die uitdaging aan te gaan." Bos vult aan: "We

hebben duidelijk uitgesproken dat we leidend willen zijn en de regierol willen nemen in het geheel van de vier partijen. Daarnaast hebben we op een realistische manier het proces geschetst in een model: vanaf het projectplan tot en met de uiteindelijke oplevering. Zo kan dit model worden opgeschaald en afgeschaald waar nodig."

Bos geeft aan wanneer het project in Almere in zijn ogen geslaagd is: "Wanneer we erin slagen om circulaire speel- en beweegplekken aan te leggen, waar kinderen aantoonbaar langer en leuker spelen."

Noot:

1. De vier duurzaamheidsprincipes van The Natural Step:
  - Delf geen fossiele grondstoffen en zware metalen
  - Produceer en gebruik geen giftige stoffen
  - Put de natuur niet uit
  - Verdeel de rijkdom zo dat elk mens in zijn eigen basisbehoefte kan voorzien

i
 Meer informatie
BTL
 Postbus 24
 5076 ZG Haaren
 0411 62 20 36
www.btl.nl
info@btl.nl